

För ett socialt hållbart och motståndskraftigt samhälle

Vi som är medlemmar i Healthy Cities Sverige och som samlats i Örebro den 19–20 mars 2026 står tillsammans bakom vårt gemensamma engagemang för att bygga ett fredligt, demokratiskt och socialt hållbart samhälle – i vardagen och i tider av oro, kris och i yttersta fall krig.

En god, jämlik och jämställd hälsa är grundpelare för beredskap och handlingskraft. När människor mår bra, känner mening och upplever gemenskap stärks tilliten och viljan att hjälpa varandra, försvara demokratiska värden och därmed samhällets förmåga att stå emot påfrestningar, anpassa sig och agera. Det gäller både i det dagliga livet och när vi ställs inför svåra omständigheter.

De senaste årens kriser visar hur ojämlika livsvillkor förvärrar konsekvenserna och slår hårdast mot barn, unga och redan utsatta grupper. Ojämlik hälsa riskerar att fördjupas. För att möta oro och påfrestningar behöver vi i kommuner och regioner stärka social sammanhållning och lokal delaktighet.

Trygga och inkluderande lokalsamhällen med fungerande välfärd och tillgänglig service skapar förutsättningar för god, jämlik och jämställd fysisk, psykisk, social och existentiell hälsa. Det gör skillnad för samhällets förmåga, människors livskvalitet och främjar den sociala sammanhållningen som är avgörande i kriser.

Polariseringen i samhället förstärks av desinformation och propaganda som till stor del präglar vår tid, som ett verktyg att destabilisera samhället. Den skapar oro och kan bidra till minskad tillit och bristande framtidstro hos alla invånare, särskilt barn och unga. För att stärka psykisk hälsa och motståndskraft behöver vi därför bidra till en mer kunskapsbaserad och nyanserad omvärldsbild och öppna fler vägar till delaktighet, trygghet och meningsfullhet.

Kommuner och regioner visar vägen

Vi som är medlemmar i Healthy Cities Sverige vill visa vägen genom att:

- Integrera jämlik och jämställd hälsa, mänskliga rättigheter och social hållbarhet i styrning och ledning och i analyser, bedömningar och andra beslutsunderlag som rör invånare i arbetet med krisberedskap och civilt försvar.
- Stödja civilsamhället och mötesplatser för gemenskap samt utveckla långsiktiga partnerskap för lokalt engagemang och kommunikation.
- Stärka delaktighet, tillit, inkludering och lokala nätverk eftersom kännedom om närmiljön är central vid kriser.

- Integrera förebyggande och främjande perspektiv i arbetet med krisberedskap och civilt försvar inom och mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter, civilsamhälle, näringsliv och akademi.
- Säkerställa att psykisk hälsa och psykosocialt stöd ingår i beredskapsarbetet.
- Öka samverkan med kommuner, regioner och länder i Europa för att tillsammans bygga den motståndskraft vi behöver.

Det behöver finnas en öppen dialog mellan kommuner, regioner och staten för att tillsammans möta de utmaningar vi står inför. Som kommuner och regioner behöver vi rätt förutsättningar, kunskap och nationell vägledning. Staten behöver därför säkerställa långsiktig finansiering för främjande och förebyggande arbete, civilsamhälle och lokala mötesplatser. Social hållbarhet samt jämlik och jämställd hälsa behöver bli en tydlig del av styrningen av krisberedskap och civilt försvar. Det behövs en nationell kommunikation som är tydlig, inkluderande, jämställd och samordnad som når ut till alla grupper och stärker tilliten till offentliga institutioner.

Healthy Cities Sverige prioriterar arbetet

Genom detta ställningstagande förbinder vi oss att fortsätta stärka social hållbarhet samt jämlik och jämställd hälsa som del av Sveriges beredskap. Under det kommande året fokuserar vi våra gemensamma insatser på att öka motståndskraften i tider av oro, kris och i yttersta fall krig – för ett samhälle där alla kan känna trygghet, delaktighet och framtidstro.

Tillsammans står vi upp för ett fredligt, demokratiskt och socialt hållbart samhälle – idag och i framtiden.